

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI GALAȚI

Strada Roșiori nr. 12B, Cod Poștal: 800055, GALAȚI, ROMÂNIA

Tel: 0236.463704; E-mail: dspgl@dsp-galati.ro

E-mail Compartiment: promovareasanatatii@dsp-galati.ro

Operator de date cu caracter personal 19481/2011

Compartimentul Evaluarea și Promovarea Sănătății

Informare cu privire la indicatorii realizați în cadrul asistenței medicale comunitare din județul Galați pentru anul 2023

Programul de Asistență Medicală Comunitară, inițiat în anul 2008, cuprinde programe, activități și servicii medicale, furnizate în sistem integrat cu serviciile sociale, adresate persoanelor dintr-o comunitate. Are ca scop asigurarea furnizării de servicii integrate, medicale flexibile și adecvate nevoilor beneficiarilor, acordate în mediul în care aceștia trăiesc prin utilizarea eficientă a serviciilor acordate în cadrul pachetului de bază, punerea accentului pe prevenție și continuitate a serviciilor.

Cu alte cuvinte, se urmărește creșterea accesului populației, în special a populației sărace și neasigurate din mediul rural, la serviciile de sănătate de bază, dar mai ales pentru a suplini lipsa serviciilor medicale și accesul pacienților la aceste servicii în zonele care au cel mai mult nevoie de acestea respectiv, zonele rurale, izolate sau în care nu există un dispensar cu medic de familie.

Serviciile de asistență medicală comunitară se adresează în principal categoriilor de persoane vulnerabile precum cei cu nivel economic sub pragul sărăciei, șomaj, nivel de educație scăzut, dizabilitate, boli cronice, boli aflate în faze terminale care necesită tratamente paliative, graviditate, vârsta a treia, vârsta sub 18 ani, persoane cu dizabilități, familii monoparentale, risc de excluziune social, alte categorii identificate ca vulnerabile din punct de vedere medical sau social de la nivelul comunității, comunități de romi sau comunități din zone izolate.

Având în vedere prevederile **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 18/2017** privind asistența medicală comunitară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2017, a **Hotărârii de Guvern nr. 324/2019** pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității de asistență medicală comunitară și a **Hotărârii Guvernului nr. 459/2010** pentru aprobarea standardului de cost/an pentru servicii acordate în unitățile de asistență medico-socială și personalul care desfășoară activități de asistență medicală comunitară, cu modificările ulterioare, în județul Galați asistența medicală comunitară are următoarea structură de personal:

- 50 asistenți medicali comunitari cu următoarea repartiție: 23 în mediul urban (Municipiul Galați, Municipiul Tecuci, oraș Berești și oraș Tg. Bujor) și 27 în mediul rural din care 22 cu finanțare de la bugetul de stat în 19 localități și 5 cu finanțare de la bugetul local în 5 localități;

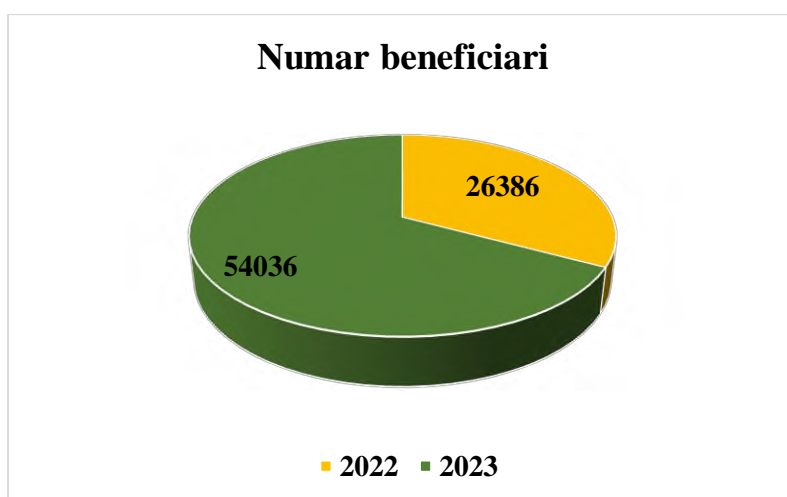
- 18 medietori sanitari, toți cu finanțare de la bugetul de stat, cu următoarea repartiție: 4 în mediul urban (Municipiul Galați, Municipiul Tecuci și oraș Tg. Bujor) și 14 în mediul rural în 11 localități și, 3 posturi vacante – 2 în mediul urban și unul în mediul rural.

Analiza activității personalului din asistența medicală comunitară va cuprinde două părți: activitatea asistenților medicali comunitari și activitatea mediatorilor sanitari.

I. Activitatea asistenților medicali comunitari din Județul Galați

Numărul de beneficiari asistați de către asistenții medicali comunitari este mai mare decât normativul în vigoare de 500 de persoane, conform HG 459/2010.

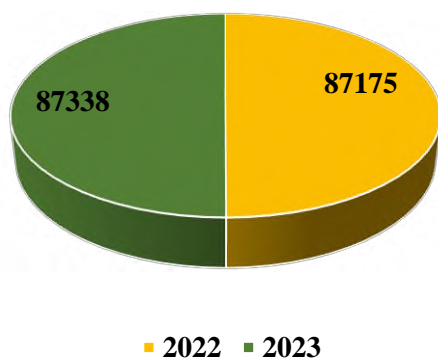
Numărul de beneficiari cărora li s-au acordat servicii de către asistenții medicali comunitari a fost în anul 2022 de 26 386 persoane, iar în anul 2023 de 54 036 persoane.

Numărul de servicii acordate – a fost în anul 2022 de 87 175, iar în anul 2023 au fost acordate un număr de 87 338 servicii.

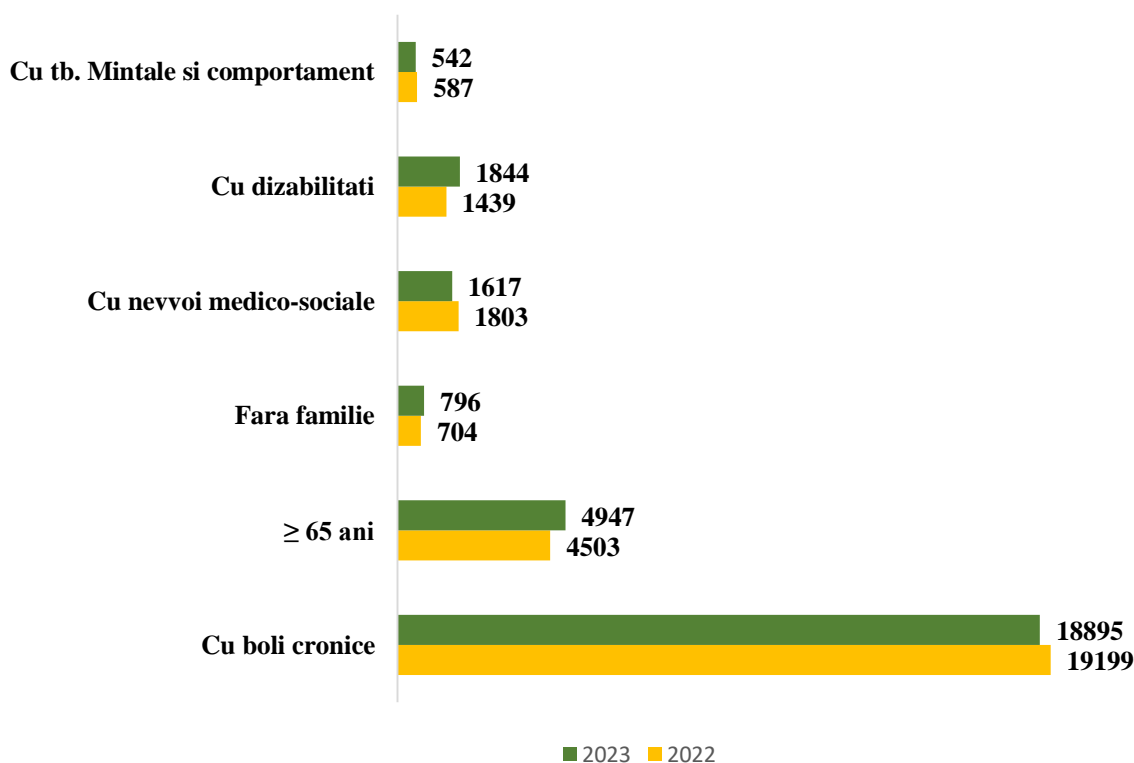
Subliniez că, pe perioada anului 2022 toți asistenții medicali comunitari din Municipiul Galați au fost angrenați în activ în susținerea din punct de vedere medical a persoanelor refugiate din Ucraina, urmare războiului din această țară pentru ca, în anul 2023 să rămână doar 5 asistenți medicali comunitari care, au continuat furnizarea de servicii medicale persoanelor cu statut de refugiat din Ucraina.

Numar servicii acordate beneficiarilor

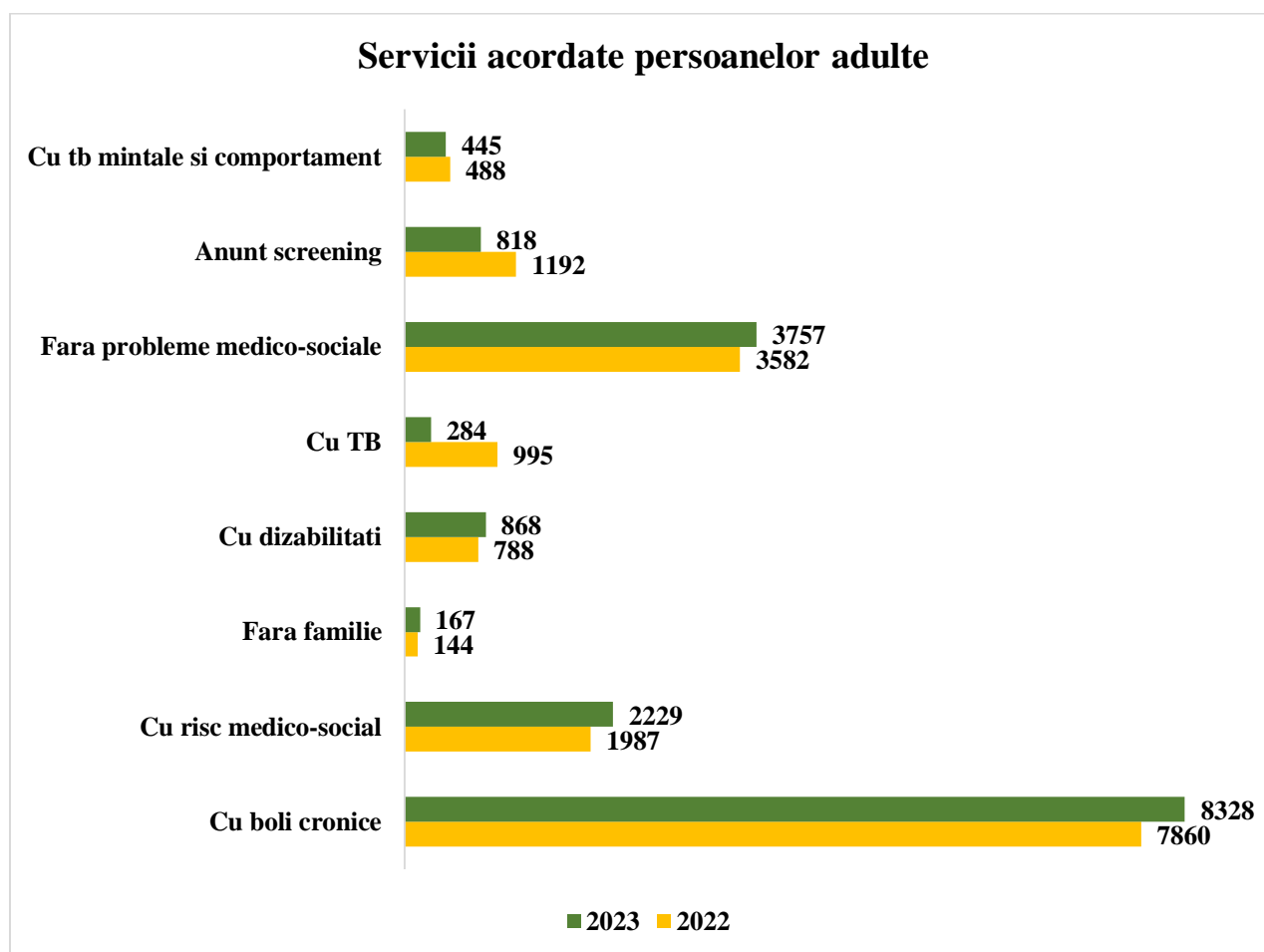

Servicii acordate persoanelor vârstnice – populația județului nostru este îmbătrânită și, nevoile identificate la această grupă de vârstă sunt multiple mai ales că, perioada pandemică a fost critică pentru viața multor dintre ei, aceasta nu neapărat datorită unor nevoi medicale, cât singurătatea, lipsa contactului cu cei dragi a condus la apariția suferinței psihologice. La această categorie de vârstă sunt raportați mai mulți indicatori – vârstnic peste 65 ani, vârstnic cu boli cronice, vârstnic fără familie, vârstnic cu dizabilități ș.a. – care în anul 2022 întrunesc un număr de 28 263 servicii acordate, iar în anul 2023 un număr de 28 661 servicii acordate. Se remarcă faptul că la toți indicatorii din categoria studiată, valorile sunt apropiate.

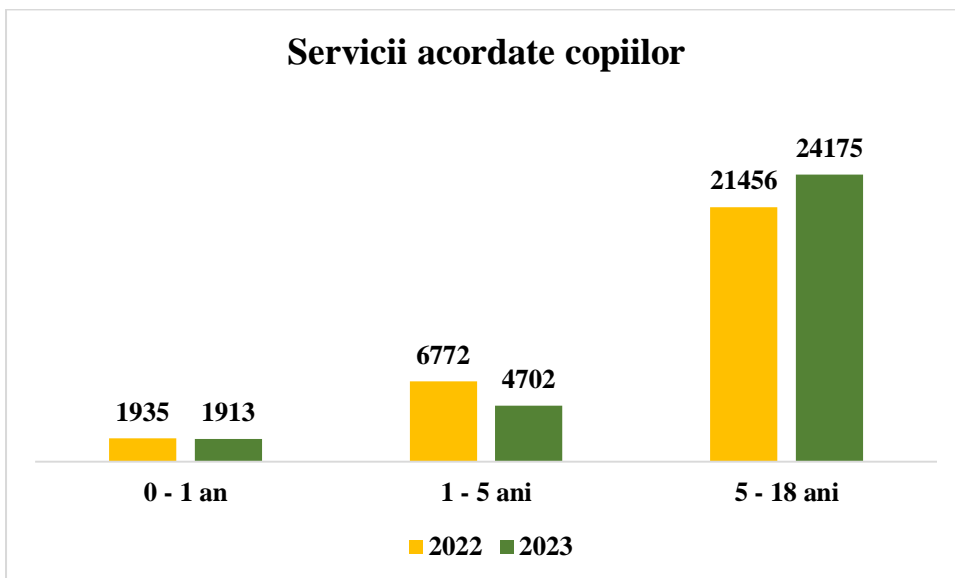
Servicii acordate persoanelor vârstnice

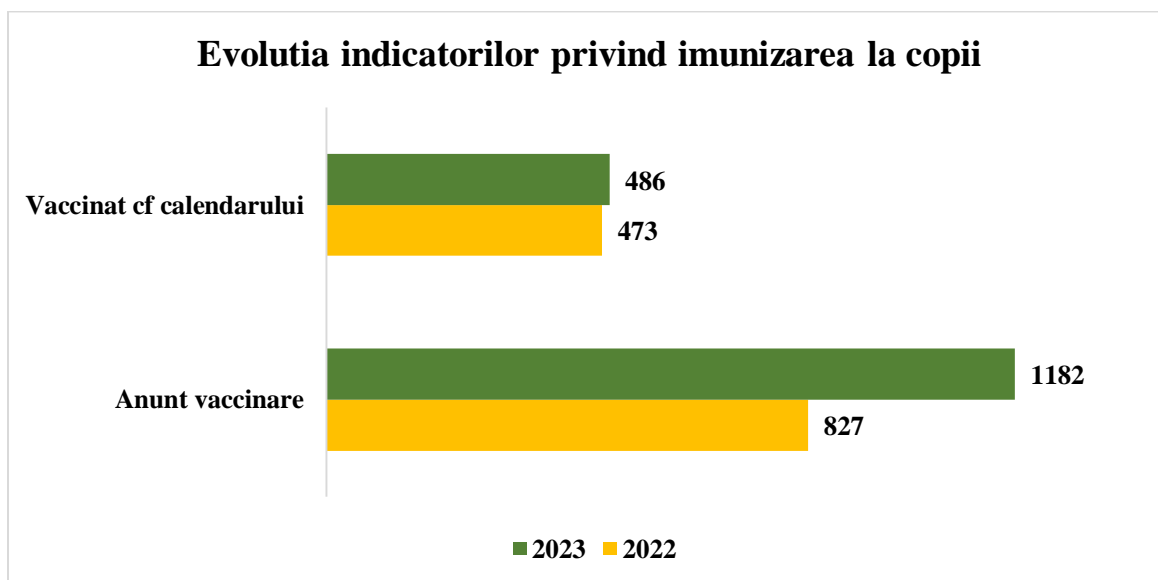
Servicii acordate persoanelor adulte – grup de indicatori care întrunesc pe lângă aspectele medicale (boli cronice, dizabilități, afecțiuni înalt contagioase ș.a.) și aspectul de prevenție realizat prin anunț la screening, examenul medical periodic care, oferă o oportunitate de a revizui problemele obișnuite de sănătate ale beneficiarului, de a oferi sfaturi de sănătate preventive și de a îmbunătăți furnizarea serviciilor clinice preventive. La această categorie de vârstă a fost raportat un număr de 17 059 servicii acordate în anul 2022, iar în anul 2023 a fost înregistrat un număr de 16 907 – valoare apropiată de cea a anului trecut. Totuși, la indicatorul adult cu TB se poate remarca o diferență importantă – o valoare mai mică în anul 2023 ca urmare a impactului pe care l-a avut screening-ul din anul 2022 privind identificarea celor afectați urmată de tratarea până la vindecarea acestora.

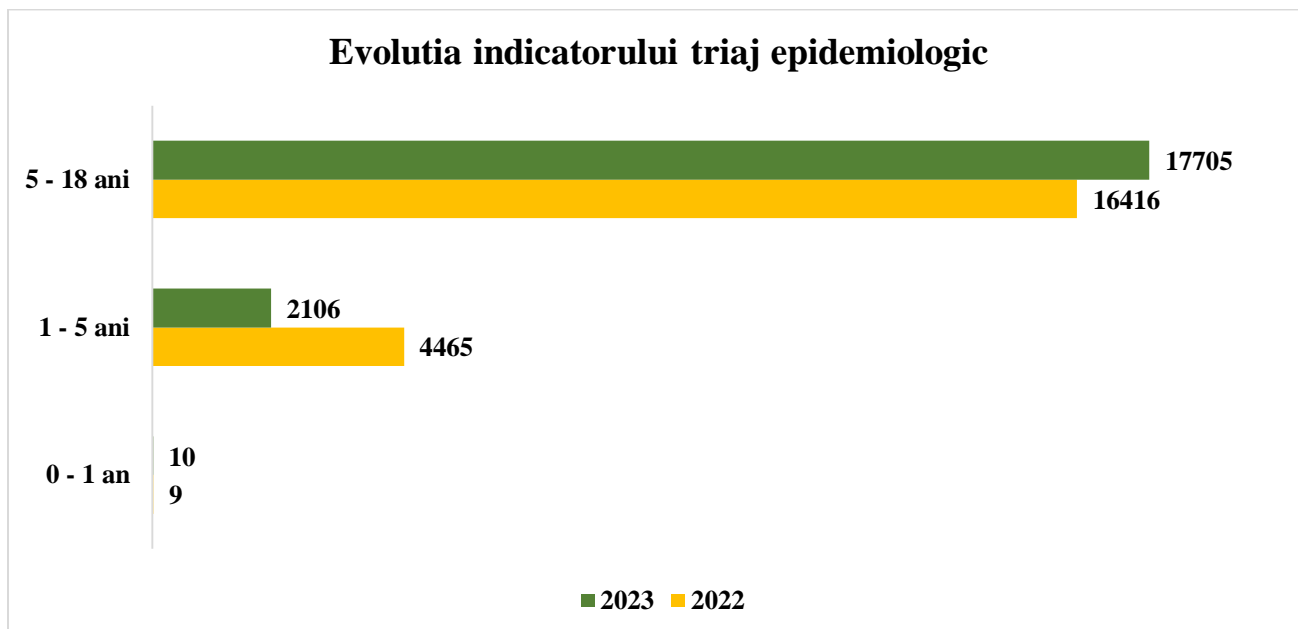
Servicii acordate copiilor – indicator care însumează problematica medicală alături de partea preventivă (screening, anunț la vaccinare, triaj epidemiologic după întoarcerea din vacanță la populația școlară acolo unde medicii de familie nu au încheiat contract prestări servicii cu primăria și, nu există personal medical școlar). Astfel, la această categorie de vârstă au fost acordate 30 163 servicii în anul 2022, iar în anul 2023 un număr de 30 790 de servicii – valori apropiate.

Vaccinarea este principalul instrument de prevenire primară a bolilor și una dintre măsurile cele mai eficiente din punctul de vedere al costurilor în materie de sănătate publică. Astfel, se remarcă la indicatorul “Anunț la vaccinare” un număr crescut în anul 2023 față de anul 2022, iar la indicatorul “Vaccinat conform calendarului” o diferență foarte mică. Interpretez că, se mențin motivele neîntemeiate de refuz pentru vaccinare, dar se observă insistența cu care asistenții medicali comunitari au încercat să convingă părinții să-și vaccineze copiii.

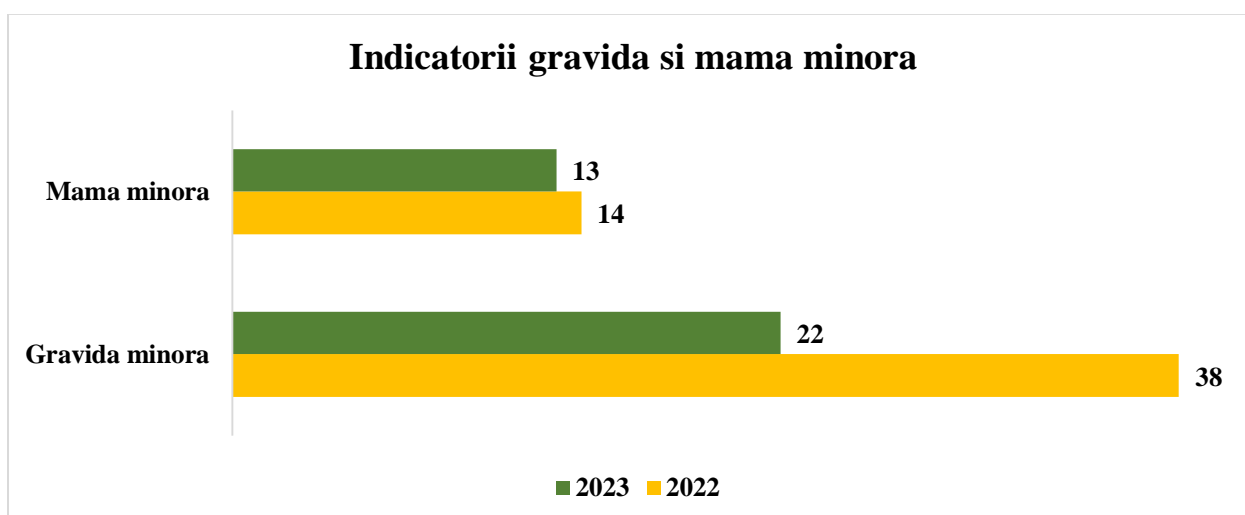

În ceea ce privește indicatorul “Triaaj epidemiologic” se observă o scădere la jumătate a numărului de copii evaluați la grupa de vârstă 1 -5 ani în anul 2023 față de anul 2022 – motivul fiind angajarea de personal medical școlar în grădinițele din mediul rural. Pentru grupa de vârstă 5 – 18 ani explicația constă în faptul că, diferența în sensul creșterii numărului de evaluări în anul 2023 față de anul 2022, populația școlară a crescut prin infuzia de elevi din județele limitrofe pentru licee.

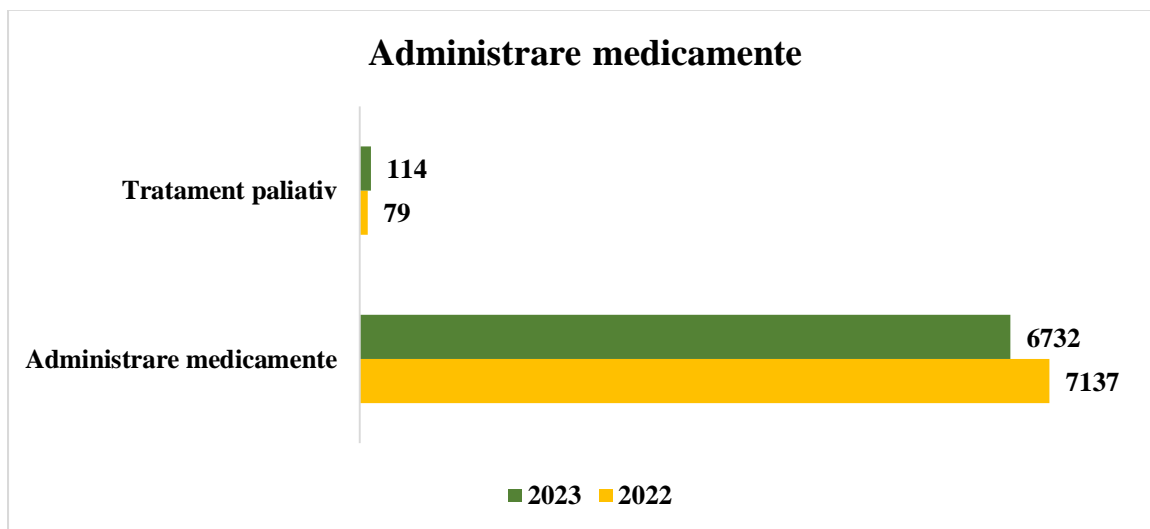

Servicii acordate gravidelor, lăuzelor – asistenții medicali comunitari adoptă o abordare complexă multidimensională în sensul că, nu este atinsă doar latura medicală, ci și ca abordare individualizată conform profilului psihologic și emoțional al viitoarelor mămici, al apartenenței la etnia romă sau la vreun anume cult religios și, pe de altă parte privitor la educația medicală ce ține de problematica sexualității la adolescent, la riscurile unei sarcini nedorite, metode de contracepție moderne, dar și aspecte ce țin de drepturile lor. La acest grup populațional – pentru că indicatorul natalitate este scăzut – s-a înregistrat un număr de 1098 servicii în anul 2022 și 1024 de servicii în anul 2023. Aceste servicii au urmărit diagnosticarea precoce a sarcinii, efectuarea de către gravidă a consultațiilor prenatale, consilierea acestora, înscrierea gravidei la medicul de familie, îngrijiri prescrise de medic.

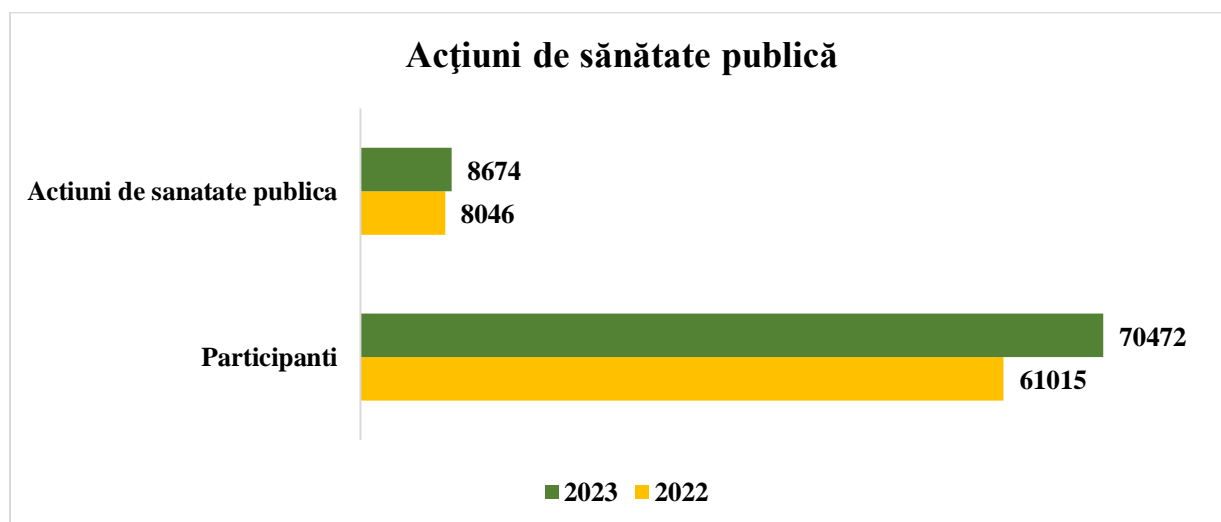
O problemă importantă este reprezentată de gravida și mama minoră, problemă ce trenează și posibil să nu arate adevărata realitate din teren datorită ascunderii sarcinii de către adolescente sau familiile acestora sau datorită păstrării în continuare a unor obiceiuri în anumite localități,

Administrare medicamente la persoanele vulnerabile – reprezintă o parte importantă a activității asistenților medicali comunitari prin faptul că, oferă beneficiarilor mai multă flexibilitate, astfel încât să nu fie nevoiți să se deplaseze la unitățile de asistență medicală pentru a le fi administrat tratamentul, activitate ce economisește timp și bani, sporește confidențialitatea, oferind în același timp un rol mai activ în propriul tratament – respectarea programului de administrare, a dozelor indicate de medic și, foarte important, previne autoadministrarea medicamentelor în general și în special a antibioticelor, administrate după reclame sau sfaturile, părerile vecinilor.

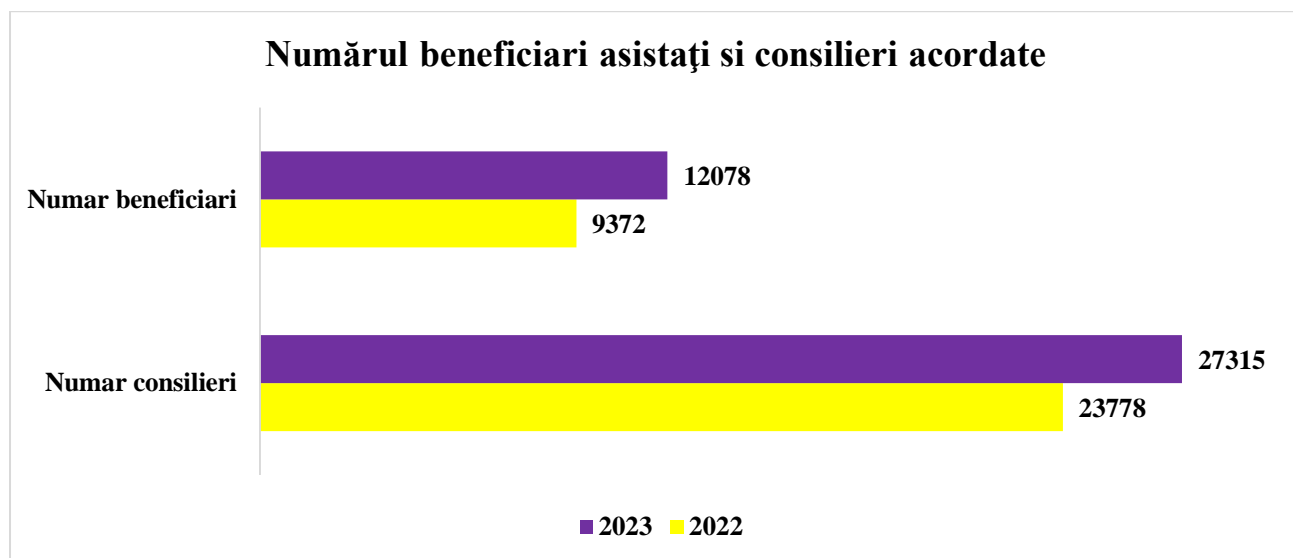
Indicatorul “Acțiuni de sănătate publică” – este acel indicator menit să arate intensa activitate a asistenților medicali comunitari cu privire la prevenție. Temele abordate au fost diverse, conform Calendarului Sănătății aprobat de Ministerul Sănătății sau, în funcție de problematica medicală identificată în arealul de activitate. Temele abordate în cadrul sesiunilor au avut ca suport formarea în cadrul întâlnirilor lunare de la direcția de sănătate publică. A fost înregistrat un număr de 8 046 acțiuni de sănătate publică cu participarea a 61 015 beneficiari în anul 2022 și în anul 2023 s-a înregistrat un număr de 8 674 acțiuni de sănătate publică și 70 472 participanți.

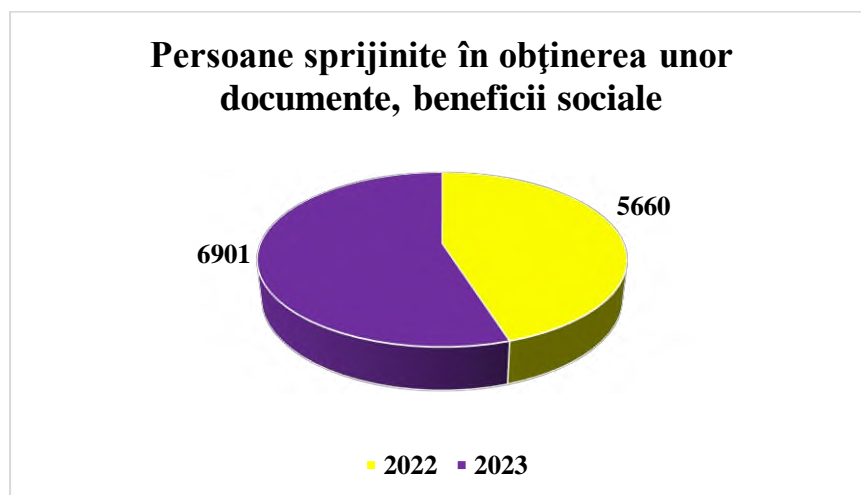
II. Activitatea mediatorilor sanitari din Județul Galați

Numărul de beneficiari asistați de către mediatorii sanitari este mai mare decât normativul în vigoare de 700 de persoane, conform HG 459/2010. Astfel numărul de beneficiari cărora li s-au acordat consilieri de către mediatorii sanitari a fost în anul 2022 de 9372 persoane, iar în anul 2023 de 12 0315 persoane.

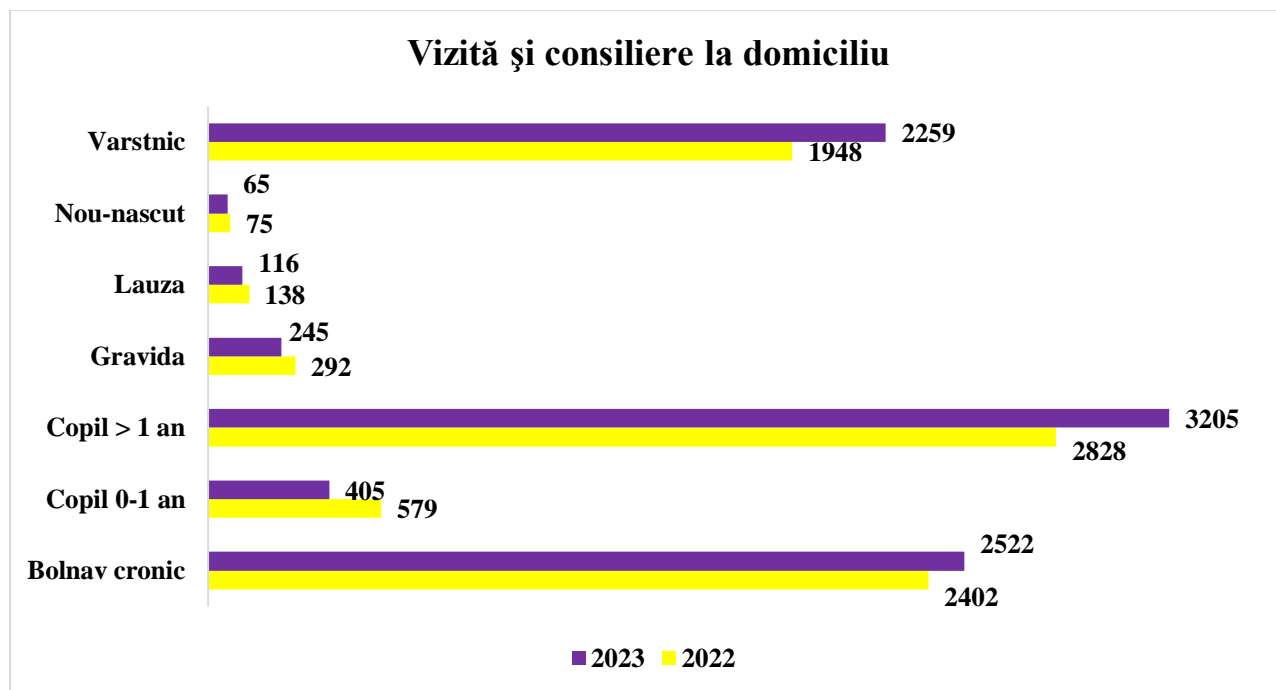
Numărul de consilieri acordate populației deservite – indicator care a înregistrat un număr de 23 778 abordări în anul 2022, iar în anul 2023 un număr de 27 315.

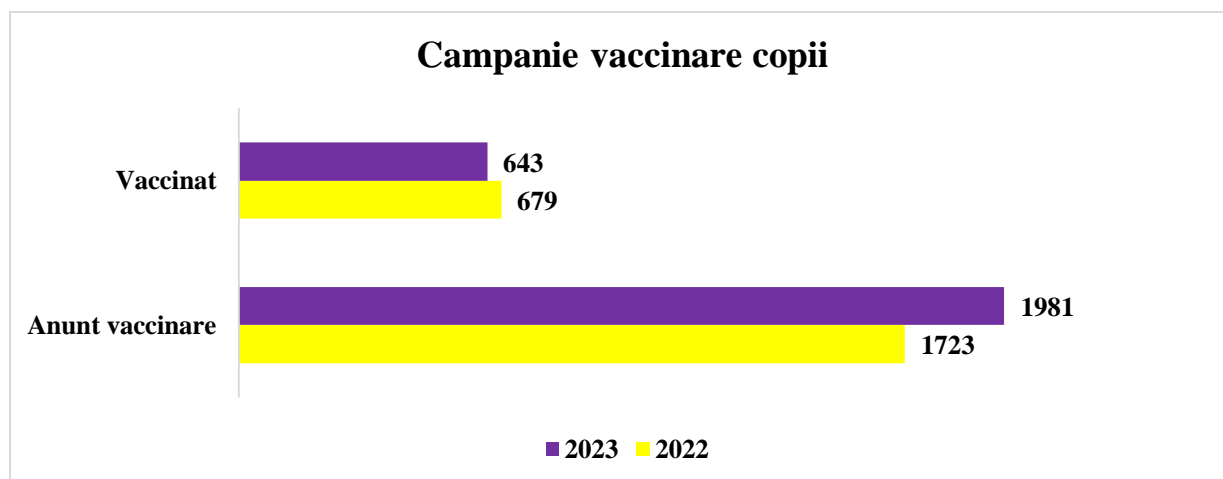
Persoane sprijinite în obținerea unor documente, beneficii sociale – mediatorii sanitari sprijină în mod activ populația din teritoriul unde-și desfășoară activitatea, cunoscut fiind că mai există beneficiari analfabeți sau, beneficiari care nu-și cunosc drepturile. În ceea ce privește indicatorul “înscrisere la medicul de familie”, există unele situații de refuz de înscriere mai ales a copiilor, înregistrat la câțiva medici de familie, motivând slaba complianță pentru vaccinare a unor membri ai etniei rome prin faptul că, au un stil de viață nomad sau care aparțin unui cult religios care nu ”aprobă” anumite intervenții medicale sau, persoane care fac alegerea în urma mimetismului social. A fost înregistrat un număr de 5660 servicii acordate în anul 2022, iar în anul 2023 un număr de 6901 servicii la acest grup de indicatori.

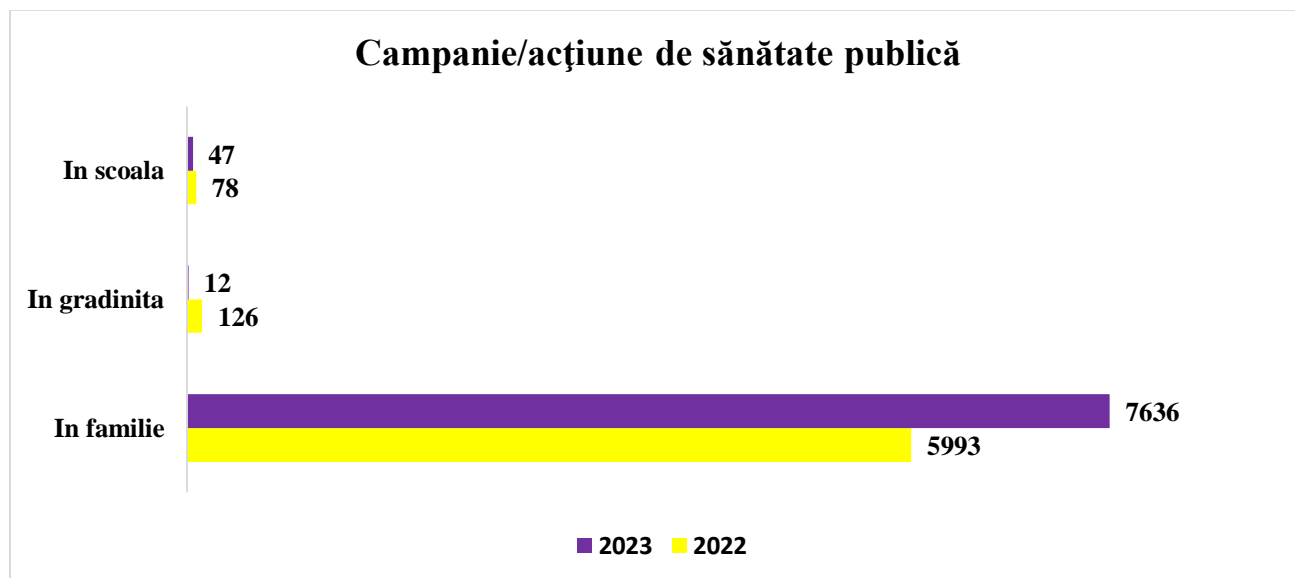
Vizită și consiliere la domiciliu (vârstnici, adulți și copii) – indicator care cumulează în analiză mai multe subgrupuri de beneficiari: bolnavi cronici, copii în grupa de vârstă 0-1 ani sau mai mari de 1 ani, nou-născuți, gravide, lăuze și vârstnici, practic persoanele cele mai expuse riscurilor privind sănătatea. A fost înregistrat un număr de 8262 servicii acordate în anul 2022, iar în anul 2023 un număr de 8817 de servicii acordate acestui grup de indicatori. Demn de remarcat este faptul că numărul acestor servicii a crescut la categoriile de vârstă expuse unor riscuri pentru sănătate, dar și care de multe ori “ocolesc” vizita la medic din varii motive – copil peste un an, vârstnic și bolnavi cronici.

Indicatorul “Campanie vaccinare copii” – care se referă la acțiunea de anunț la vaccinare și copil vaccinat. Astfel, în teren se identifică o diferență între cei anunțați pentru vaccinare și cei vaccinați, explicația constând în teama de prezentare la medicul de familie dar, mai ales, prin refuzul datorat neinformării, ignoranței, a nivelului de educație al unora ce se corelează cu capacitatea de a înțelege explicațiile celor care promovează vaccinarea, apartenenței la un anumit cult religios care nu promovează și nu acceptă vaccinarea, modul nomad de viață.

Indicatorul “Campanie/acțiune de sănătate publică” – indicator care însumează pentru anul 2022 un număr de 6 197 activități și în anul 2023 un număr de 7695 de activități. Rolul principal al mediatorilor sanitari este de a facilita comunicarea între comunitate și cadrele medicale, contribuind la creșterea eficacității, a acceptării intervențiilor de sănătate publică. Pe lângă rolul de facilitator, mediatorii sanitari transmit informații cu mesaje specifice pentru sănătate în comunitățile în care își desfășoară activitatea.

Concluzie: Activitatea rețelei de asistență medicală comunitară o evaluez ca fiind foarte bună, în contextul situației de revenire la o viață fără teama îmbolnăvirii de Covid-19, a reacțiilor postpandemice care au remodelat felul în care populația vulnerabilă obișnuia să acceseze serviciile medicale, dar și a problematicii specifice județului nostru – populație îmbătrânită, cu un indicator al mortalității generale în creștere, cu principalele cauze de deces bolile aparatului circulator, tumorile și bolile aparatului digestiv, decese prin accidente, multe din decesele înregistrate putând fi atribuite unui set de factori de risc comportamentali, printre care consumul de alcool, fumatul, lipsa activității fizice, starea de nutriție deficitară.

Astfel, asistența medicală comunitară și-a dovedit eficacitatea și flexibilitatea în fața nevoilor beneficiarilor în comunitățile în care ea există, numai că, distribuția rețelei în teritoriu este inegală, existând încă multe comunități din zona rurală cu populație marginalizată, populație ce prezintă un statut socio-economic scăzut, populație ce se confruntă cu bariere în accesul la servicii de sănătate de bază, comunități în care încă nu există asistență medicală comunitară.

Personalul din asistența medicală comunitară este parte a echipei medicului de familie și are responsabilități de membri ai echipelor intersectoriale comunitare. În calitatea lor de membri ai acestor echipe au rolul de a fi educatori și promotori comunitari în sănătate, încurajând și sprijinind modele și stiluri sănătoase de viață.

Pe de altă parte, în calitatea lor de membri ai echipelor intersectoriale comunitare, au rolul de a fi facilitatori pentru actorii locali, de a informa furnizorii de servicii medicale, sociale, autoritățile locale despre nevoile comunității și ale oamenilor pe care îi ajută să acceseze și să obțină serviciile necesare.

Coordonarea personalului din asistența medicală comunitară a vizat nu doar menținerea cunoștințelor medicale de specialitate la un nivel înalt, mereu în concordanță cu noutățile în domeniu, ci și formarea lor cu competență limitată în susținerea psihologică a beneficiarilor lor. Și aceasta pentru că, suferința psihologică indusă de fragilitatea psihosocială a persoanelor aflate în situații precare, accentuată de excluderea socială și de stigmatizare nu trebuie ignorată pentru că, reprezintă un obstacol major în accesul la îngrijiri, în reinsertia socială, în sprijinul pe care l-ar putea obține persoanele afectate. Suferința psihologică a persoanelor defavorizate se regăsește în sentimentul de vulnerabilitate apărut datorită dificultăților și stresului vieții cotidiene, oboselii permanente, în sentimentul de insecuritate datorat precarității, marginalizării, excluderii sociale, anxietății legate de ziua de mâine, în stima de sine scăzută și sentimentul de devalorizare apărut datorită depresiei, modul în care individul este privit în societate. Manifestările acestei suferințe reflectându-se în comportamentul de izolare, eșecuri repetate, comportament la risc, conduite adictive, violența îndreptată împotriva sa și a celor din jur.

De aceea, subliniez că este necesară extinderea rețelei de asistență medicală comunitară în Județul Galați, motivând prin observarea creșterii valorice a unor indicatori care pot contribui la scăderea ratelor de morbiditate pentru afecțiuni cronice și transmisibile, prin răspunsul pozitiv al populației la serviciile acordate de asistenței medicali comunitari și mediatorii sanitari.

Coordonator județean asistență medicală comunitară

Psih. Liliana Iordăchescu